

Kdybych tu scénu z našich přijímacích zkoušek k průzkumníkům měl věrohodně popsat, tak z teoreticky dvanácti možných lidských pohledů bych v jakémisi pomyslném scénáři musel zachytit skutečně významných osm, které bleskurychle proběhly mezi čtyřmi nějak na nich zainteresovanými osobami.

Bylo už jasné, že nás k této do jisté míry elitní vojenské branži přijmou, přezkoušení jsme s Radikem absolvovali ve všech disciplínách perfektně, a tak tedy po jednom výcvikovém roce v 1. pěchotním učilišti v Lipníku nad Bečvou, jak se ta vojenská škola přesně jmenovala, poputujeme do druhého ročníku v Ružomberoku.

Já jsem sice jako ženatý s malým dítětem tím svým jinak svobodným rozhodnutím moc nadšený nebyl, ale Radik si myslel, že tahle vojenská odbornost může být přinejmenším zajímavá a perspektivní. Než třeba minomeťáci nebo kulomeťáci, když už jsme všeobecný velitelský směr měli za sebou a čekala nás specializace. Navíc byl Radik přesvědčený, že jestli mě tady pouštěli za rodinou jednou za měsíc domů v sobotu v poledne, normálně se tomu říkalo opušťák, ale u ženatých přípušťák, v Ružomberoku mě prý určitě pustí za manželkou už v pátek večer. Ze Slovenska pak pojedu přes noc a v bydlišti poblíž Prahy budu ráno, tedy dřív, než z Lipníka.

I když jsem byl o rok starší, tak na Radika jsem dost dal, měl za sebou tři roky Vojenské školy Jana Žižky z Trocnova, kdežto já jsem přišel do učiliště bezprostředně po maturitě na civilním gymnáziu, tedy na jedenáctiletce.

Jenže v tu chvíli, kdy jsem takhle uvažoval o nejbližší budoucnosti, Radik ještě poslední zkušební disciplínu, asi pětimetrový šplh na laně bez přírazu, na jehož konci měl volnou rukou uhodit do horní konstrukce cvičebního náradí, což byla pro něho jako někdejšího vítěze závodů na překážkové dráze hračka, kdyby se ovšem v té osudové vteřině, kdy už napřahoval

pravici k poslednímu úderu, na cestě ke sportovnímu stadiónu neobjevila Milena a vyzývavě se na něho neusmála.

Zatímco se zkušební komisař, jakýsi podplukovník, který ze sebe dělal supervojáka, dosud bezstarostně bavil se zástupcem velitele naší školy, protože měl o výběru třiceti kluků z přihlášených dvou stovek v podstatě jasno, teď se určitě už podvědomě nebo stereotypně podíval na Radika, který po tom Milenině pohledu ztuhnul jako myš před krajtou, pokud mu neztuhlo něco i jiného, a ten poslední pohyb jako kdyby už dovršit nedokázal nebo spíš nechtěl.

Tedy stručná rekapitulace: Radikův zaskočený pohled na blížící se Milenu, odměnou je mu Milenin svůdný úsměv, mé zděšení z Radikova pošetilého počínání a následné zjištění příčiny změny jeho chování, zlobná reakce zkušební komisaře nad Radikovou provokací, kterého si ze vzteku při zhlédnutí atraktivní Mileny ve svém seznamu přijatých okamžitě škrtl, mé tiché konstatování při pohledu na toho supervojáka, že všechno je v prdeli, a nakonec Radikův omluvný pohled směrem ke mně.

Když zkušební komisař vyhlásil třicet jmen přijatých posluchačů, přihlásil jsem se, že jsem si zařazení k průzkumníkům rozmyslel, z čehož ten podplukovník málem zesinal, ale jako dosud se předvádějící profesionál se ovládl a beze slova mne škrtl, když mu došlo, že jsem tím dal najevo svou solidaritu s Radikem:

- Jenom nás okrádáte o drahocenný čas, vojáci! obrátil se ten rigorózní podplukovník k zástupci velitele školy nejen s vyčítavým pohledem, ale i s jistým pokynem v podtextu: - Soudruhu vojíne, obrátil se okamžitě zástupce velitele ke mně, - po rozchodu za mnou přijďte! nemohl jsem od něho čekat jinou reakci, nakonec budu mít kvůli Radikovi ještě průser a on z toho jako obvykle vyklouzne beztréstně.

Když jsem se trochu uklidnil, došlo mi, že se Radik pravděpodobně krátce předtím s Milenou pohádal, rozešel nebo možná před ní i zbaběle zdrhal, dostal strach se po večerech a nocích

scházet s manželkou jednoho z velitelů školních rot, která navíc byla o pět šest let starší než Radik, měla již asi čtyř nebo pětiletého kluka, ale nad Radikem měla asi dál jistou moc, když stačil jeden její milostivý úsměv, aby ho potenciálně na další rok získala pro sebe.

O tomhle jejich vzájemném vztahu jsem toho jako Radikův o rok starší spolužák z civilního gymnázia na konci padesátých let dost věděl, dělal jsem mu jakousi zed' nebo ho vlastně hlídal, když se s Milenou scházeli na opuštěném a travou zarostlém hřbitově za učilištním stadiónem, kde byli pochováni italští zajatci z první světové války. Na místě kasáren byl totiž před téměř čtyřiceti lety vojenský lazaret a s mrtvými vojáky se jim asi nechtělo až na místní hřbitov na druhém konci města, tak je pohřbívali přímo v areálu.

Taky si dobře pamatuju ten den, ve kterém se Radik s Milenou seznámili, byli jsme totiž po skončení základního výcviku za odměnu na jakémsi výletě na Pradědu a v nákladní areně s námi jelo i několik manželek důstojníků a občanských pracovníků s dětmi. Cestu na vrchol Pradědu nevybral organizátor výletu zrovna nešťastněji, řekl bych dokonce, že se mu podařilo zvolit tu nejnáročnější trasu, jaká vůbec existovala, a tak se Radik jako prý obvykle rychle vžil do role samozvaného samaritána a ochránce, pomáhal Mileně a jejímu synovi dostat se nahoru, kluka většinou táhnul na zádech nebo na koni, navíc pomáhal i Mileně, věčně jsem ho viděl, jak jí podává ruku a přitahuje k sobě, mohl jsem ho sice trochu od té dost fyzicky náročné oběti osvobodit, ale raději jsem se do toho rodičího se vztahu nepletl, taky tím výletem neskončil, Radika neodradily ani vyčítavé pohledy Milenina syna, který jako by podvědomě tušil, že se děje něco nesprávného, dokonce jako by už vnímal i ohrožení.

Ani samotný Radik si zpočátku nevěděl sám se sebou rady, jestli má s Milenou pokračovat, protože kapitán Střelec, Milenin manžel, který jako kdyby chtěl být věrný svému jménu, trávil většinu času na střelbách na Libavé, navíc byl mezi vojáky pro svou profesionalitu a spravedlivý postoj k podřízeným oblíbený, což Radikovi působilo jisté morální problémy, ale